*Suomen luonnonsuojeluliitto ry*
*Kirjallinen asiantuntijalausunto*
*6.10.2025*

Lausunto maa- ja metsätalousvaliokunnalle**:** EU/852/2025-VNK-8 Komission tiedonanto sekä ehdotukset vuosia 2028-2034 koskevaksi EU:n monivuotiseksi rahoituskehykseksi

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa seuraavaa:

- Rahoituskehykseen sisältyy 35 % ilmasto- ja ympäristötavoite, mutta on vielä epäselvää, että tuleeko tämä tarkoittamaan ympäristörahoituksen kasvua nykyisestä, joka on välttämätöntä.
- Menestyksekkään Life-ympäristöohjelman jatko ja rahoitus täytyy turvata.
- Ennallistamisasetuksen toimeenpano vaatii vahvaa kansallista sekä EU-rahoitusta.

Komission ehdotus EU:n monivuotiseksi rahoituskehykseksi vuosille 2028–2034 (EU:n budjetti) perustuu kilpailukykyyn, turvallisuuteen, vähähiilistämiseen, kestävään kehitykseen sekä taloudelliseen, sosiaaliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen. Rahoituskehystä on tavoitteena myös yksinkertaistaa. Se ei kuitenkaan saa merkitä ympäristörahoituksen pienenemistä, sitä tulee päinvastoin kasvattaa.

Rahoituskehysehdotukseen sisältyvä yleinen 35 % ilmasto- ja ympäristötavoite on tärkeä avaus, jonka toteutus sekä todellinen vaikutus ympäristörahoituksen tasoon on kuitenkin toistaiseksi paikoin epäselvää. On välttämätöntä, että luontokadon ja ilmastokriisin torjuntaan osoitetaan nykyistä vahvemmat panostukset jo pelkästään Euroopan Unionin biodiversiteettistrategian ja ilmastolain toteuttamiseksi.

35 prosentin tavoitteessa on mukana myös vähähiilisyyden, cleantechin ja puhtaan siirtymän innovaatioiden tukia. Näiden hankkeiden rahoituksen osana tarvitaan kuitenkin vaikutusten arviointia ja seurantaa, jotta voidaan varmistaa rahoituksen meneminen ympäristön kannalta tehokkaisiin toimiin.

Luonnonsuojeluliitto suhtautuu varauksella rahoituskehyksessä esitettyyn biotalouden lisärahoitukseen. Ilman tiukkoja ekologisia reunaehtoja biotalouden tukeminen voi johtaa biomassan käytön kasvuun ja kestämättömän suuriin metsähakkuisiin, mikä kiihdyttää ilmastokriisiä ja luontokatoa. Rahaa tulee ennemmin ohjata luonnon hiilinielujen vahvistamiseen sekä ennallistamistoimiin.

EU:n Life-ympäristöohjelma on ollut menestys vuosikymmenten ajan ja sen tulevaisuus on välttämätöntä turvata. Life-ohjelmaa ollaan siirtämässä osaksi kilpailukykyrahastoa, joka nostaa huolen ohjelman tulevaisuudesta. Suomen tulisi kannassaan ehdottomasti puolustaa näkyvästi ohjelman vahvaa rahoitusta ja jatkoa. Life-ohjelma on ollut Suomelle edullinen, sillähuolellisesti valmisteltujen hankkeiden avulla on saatu huomattavasti EU-varoja täydentämään kotimaista suojelurahoitusta.

Luonnonsuojeluliitto huomioi, että ennallistamistoimiin liittyen Suomi korostaa kannassaan mahdollisuutta hyödyntää laaja-alaisesti eri välineitä ennallistamistoimien rahoitukseen. On tärkeää, että ennallistamisasetuksen toimeenpano huomioidaan, mutta kyse on poikkeuksellisen merkittävästä kokonaisuudesta ympäristön tilan parantamiseksi, ja Suomen tulisi ottaa vahvemmin kantaa sen

täysimääräisen toteutuksen puolesta. Esimerkkiä tulisi ottaa ennallistamisen kanssa samassa Suomen kantaosassa käsiteltävästä maatalouden rahoituksesta, jolle Suomi peräänkuuluttaa maksimaalista saantoa. Tätä tavoitetasoa tarvitaan myös luonnontilan parantamisen osalta.

Maatalouden osalta luonnonsuojeluliitto toteaa, että esitys nykyisten ekojärjestelmien ja ympäristö- ja ilmastokorvauksen yhdistäminen ei saa heikentää maatalouden ympäristötoimia. Maatalouden tuilla voidaan toteuttaa ennallistamisasetuksen tavoitteita. Maatalouden ympäristötoimille on huomattavasti niiden nykytasoa suurempi tarve ja lukuisat viljelijät ovat myös innostuneita tarttumaan niihin. Tämä tulisi huomioida myös rahoituskehyksessä.

Lisätietoja


- Antti Heikkinen, ympäristöpäällikkö, 044 901 0461, antti.heikkinen@sll.fi
- Oona Huttunen, ilmastoasiantuntija, 044 493 8719, oona.huttunen@sll.fi